

*Vsem
članom
naše
delovne
organi-
zacije
želimo
srečno
in
uspešno
polno
novo
leto
1979*

**DRUŽBENO-
POLITIČNE
ORGANIZACIJE
IN
UREDNIŠTVO
»HOJE«**

Na Krvavcu, nedaleč od tod, je tudi naš počitniški dom, ki bo zagotovo v teh zimskih dneh za marsikoga zelo privlačen, saj se bo lahko naužil brezmejnih količin čistega gorskega zraka, pa tudi smuka je takšna, da so z njo zadovoljni vrhunski smučarji in tudi tisti, ki šele poskušajo shoditi na smučeh

● OCENA POSLOVANJA »HOJE« V LETOŠNJEM LETU

ŠELE V DRUGEM POLLETJU SE JE ZAČELO JASNITI

Kritično stopnjo rentabilnosti poslovanja v primerjavi z zadnjimi leti smo dosegli ravno v letošnjem polletju, po devetmesečnem obračunu se je stanje izboljšalo, ocena do konca leta pa je še ugodnejša

Zadnje tri osebe, ki so vodile DO »Hoja«, so se izmenjale vse pred potekom mandatne dobe. Čas vodenja se je zmanjševal od šest na dve in nekaj manj kot dve leti. Pri vsaki menjavi smo naprtili veliko odgovornost odhajajočemu, nismo pa se dovolj vprašali še po starih vzrokih.

Položaj, v katerem se DO Hoja sedaj nahaja, je izredno težak in zahteven. Imamo 6 dislociranih proizvodnih obratov, ki so istočasno organizirani v temeljne organizacije, na sedmi lokaciji pa so skupne službe. Na teh lokacijah imamo pet različnih proizvodnih dejavnosti.

Strojna oprema je povsod zastarela, gradbeni objekti pa so razen v eni dejavnosti prav tako starega datuma. Od leta 1973 nismo imeli pomembnejših investicij, razen zamenske opreme iz naslova amortizacije.

Poizkusi, da bi Hoja postala velika proizvodna DO na bazi lesa v Ljubljani in njeni najbližji okolici, so prispevali k povečanju režijskega kadra in temu primerno režijskih stroškov. Ker pa ni bilo doseženga sorazmernega povečanja proizvodnje, se je rentabilnost in akumulativnost poslovanja iz leta v leto slabšala.

Čas je torej dokazal, da pomembnejšega povečanja proizvodnje na bazi lesa ni možno doseči, medtem ko moramo rentabilnost poslovanja pri fizično možni proizvodnji še dokazati oziroma proizvodnjo preusmeriti, sicer se postavlja vprašanje upravičenosti nadaljnega obstoja posamezne dejavnosti.

Tako smo dosegli kritično stopnjo rentabilnosti poslovanja v primerjavi z zadnjimi leti ravno v letošnjem polletju, po 9-mesečnem obračunu se je stanje zboljšalo, ocena do konca leta pa je še ugodnejša. Ker pa v drugem polletju ne bomo mogli nadoknaditi zamujenega iz prvega polletja, bo ostanek čistega dohodka ob koncu letošnjega leta manjši, kot pa je bil dosežen v preteklem letu. Uspeh celotne DO bistveno zmanjšuje rezultat pohištvene dejavnosti v TO Pohištvo Polhov Gradec, vse ostale TO pa so pozitivne.

Ko sem pred 5 meseci prevzel funkcijo, je bila postavljena od nekaterih članov kolektiva zahteva, da so občinski organi tisti, ki bodo preskrbeli kadre za prosta delovna mesta, prav tako pa bodo sodelovali pri delni preskrbi sredstev za investicije, ker je zastarela tehnologija naslednji vzrok zatečenega finančnega stanja.

V teh zahtevkih je seveda le del upravičenosti. Namreč prizadevanja so bila v tem obdobju usmerjena v Hoji najprej v večje angažiranje predvsem obstoječega režijskega kadra z namenom, da se skozi večji efekt celotnega režijskega kadra v DSSS in TOZD zboljša organizacija dela, dvigne produktivnost in obseg proizvodnje in na ta način izboljša neugodno razmerje med direktnimi in režijskimi stroški ter tako dvigne rentabilnost poslovanja. Vzporedno s tem pa se je intenzivno delalo na dokumentaciji za pridobivanje kreditov za nove naložbe. (nekateri so že odobreni) Kritične polletne izgube v dejavnosti pohištva TO Pohištvo Polhov Gradec ne bi mogli rešiti samo z modernizacijo tehnološke opreme, kolikor ne bi bili sposobni dela bolje organizirati na obstoječi tehnologiji (kje je garancija, da bi bila organizacija na novi opremi boljša od dosedanje, če te možnosti ne vidimo in speljemo pred investiranje) in pridobivati ustrezna naročila v okviru instaliranih kapacitet vsaj na mejni točki rentabilnosti, ne pa z 10 do 80-odstotno izgubo. Čas je dokazal, da je to možno doseči in šele sedaj smo upravičeni do vlaganja novih sredstev. Investiranje v neorganizirano proizvodnjo pa pomeni metanje družbenih sredstev v brezno brez dna.

Razveseljiv preobrat v rentabilnosti poslovanja je nastal v TOZD Galanterija Pod-

peč, čeprav v tej TO ne moremo govoriti o neorganiziranosti proizvodnje v preteklem obdobju, ampak je z zamenjavo proizvodnega programa in minimalno vloženimi sredstvi omogočeno uspešnejše poslovanje. Seveda brez novih vlaganj v bodoče tudi tu ne bo šlo, ker ugoden 9-mesečni obračun še ni garancija za konstantno rentabilno poslovanje.

V Hoji je nadalje zelo prisoten pritisk od strani TOZD za novimi vlaganji. Ko pa se to doseže, ni več zadostne pripravljenosti, da se sorazmerno z vloženimi sredstvi tudi ustrezno poveča fizični obseg proizvodnje. Vsako vlaganje sredstev je utemeljeno, če se poveča proizvodnja ali ustrezno zmanjšajo proizvodni stroški, sicer je vlaganje nerentabilno. Te tendence je bilo občutiti, ko smo obravnavali prve osnutke plana za leto 1979 za TOZD Tesarstvo.

Za vse žage je značilno, da že leta nazaj, in tako ni zjema tudi letošnje leto, ustvarjajo visoko akumulacijo in s tem prispevajo pomemben delež k ustvarjenemu skupnemu čistemu dohodku celotne DO Hoja. Ustvarjena sredstva se v okviru sprejetih samoupravnih sporazumov dohodkovno vežejo iz ene TO v drugo, kar omogoča velikokrat sploh obstoj in razvoj določene finalne dejavnosti.

Vseh šest TOZD DO Hoja je v veliki medsebojni ekonomski odvisnosti poleg povezave z DSSS, ki je pooblaščen za opravljanje določenih delovnih nalog vsem TOZD, ki od medsebojnega prometa z žaganim lesom (finalna proizvodnja se je razvila iz primarne), pokrivanja potreb po obratnih sredstvih, ki omogočajo tekoče likvidno poslovanje vseh TOZD, pokrivanja potreb po devizah tudi tistim TOZD, ki lastnih deviz ne ustvarjajo, pokrivanja izgube negativno poslujočih TOZD in združevanja sredstev za investicije v skladu z dogovorjenim planom investiranja posamezne TOZD in celotne DO Hoja. Ti činitelji v glavnem tudi povezujejo vseh šest TOZD v DO Hoja.

In kadrovska problematika? Pri površčnem ocenjevanju kadrovske zasedbe se dobi vtis, da sploh ne moremo razporediti zatečenega kadra na proste delovne naloge. Vendar temu ni tako. Če ocenjujemo sposobnost kadra po šolski izobrazbi in delovnih izkušnjah, potem za kadrovanje v Hoji ni bojazni. Bolj pomembno je vprašanje, kako nekateri prenesejo napredovanje sodelavca, kot pa vprašanje sposobnosti posameznikov za prevzemanje določenih nalog. Izkušnje iz preteklosti kažejo, da smo odgovorne naloge vedno raje zaupali zunanji osebi in jo nekaj časa hvalili, čim pa smo spoznali prve nepomembne hibe novodošlega (brez napak pa ni nihče), je taka oseba zgubila na vrednosti in avtoriteti. S tem pa je bila »dana pravica« množici režijskega kadra, da ni opravljala svojih delovnih nalog, neodvisno od objektivne ali subjektivne ocene sposobnosti posameznika.

Zato rešitev kadrovanja v Hoji ni samo v iskanju zunanjih delavcev, ampak v omogočanju domačih sposobnih kadrov za napredovanje. V Hoji niso problem nesposobni kadri, ampak obstaja problem aktiviranja sposobnega in delavnega kadra.

Če analiziramo rezultate poslovanja zadnjih mesecev ugotavljamo, da smo uspeli v precejšnji meri aktivirati zaposlene delavce v DO Hoja, saj se je ostanek čistega dohodka v tem obdobju bistveno povečal kot rezultat večjega prizadevanja vseh zaposlenih. Seveda to še ne pomeni zadostne stabilnosti poslovanja v bodoče, vendar se moramo zavedati, da še niso realizirane vse možnosti. Iskanje teh možnosti in videti možnosti boljšega poslovanja pa je geslo napredka in čar vsakega organizatorja proizvodnje.

CIRIL MRAK, dipl. ing.

● PO 8. KONGRESU
ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Pravilno usmerjeno delo

Od 2. do 5. aprila je bil v Ljubljani 8. kongres ZK Slovenije. Na kongresu je zastopal viške komuniste tudi naš dolgoletni sodelavec, član komiteja občine Vič-Rudnik tov. Janez Trček.

Janez Trček je član ZK od leta 1964, je vsestransko in stalno angažiran v našem družbenopolitičnem in samoupravnem življenju na nivoju DO in občine, je član občinske konference ZK in občinskega komiteja.

Izkoristili smo priložnost in ga zaprosili, da za naše glasilo »Hoja« pove svoje vtise s kongresa.

— Osmi kongres ZK Slovenije je sklenjen. Povem lahko, da je kongres izredno uspel.

Naš dosedanji razvoj ter rezultati nam danes omogočajo, da je naša celotna družbena aktivnost v življenju usmerjena h konkretnemu ustvarjanju, krepitvi samoupravnega položaja delovnega človeka, krepki se njegova odgovornost in zavest.

Delo kongresa je potrdilo, da se borba komunistov in vseh subjektivnih sil že odvija v pravo smer. Resnično spreminjamo odnose v svojem delovnem in življenjskem okolju na temelju dohodkovnih odnosov.

Kongres je pokazal in se jasno izrekel za hitrejšo ustvarjanje pogojev, v katerih se bo delavec, delovni človek razvijal kot celovita svobodna osebnost združenega dela. Opredelil je družbene temelje in izhodišča moralnih vrednot samoupravljanja.

Začrtal je nadaljnje smeri v razvoju družbenih dejavnosti ZK. Potrjena je usmeritev oziroma dejavnost ZK, ki se neposredno povezuje z dejavnostjo delavcev in delovnih ljudi v njihovih delovnih okoljih. Izkušnje potrjujejo, da je moč ZK in njenih uspehov v tem, da je znala svojo politiko graditi na interesih delavca, delovnih ljudi in jih usmerjala v najširši aktivnosti.

Za nenehno politično akcijo vseh subjektivnih sil smo potisnili na rob nosilce negativnih teženj, ki imajo v naši družbi še vedno korenine in bi se razrastli, če ne bi bilo takšne povezanosti ZK z množicami in če ne bi politika ustrezala interesom teh množic.

Mislím, da izražam mnenje vseh, če rečem, da bomo tako ravnali tudi v prihodnje. Samo s tako aktivnostjo se vse bolj približujemo uresničitvi ciljev naše organizacije ZK.

DUŠAN LEVSTIK

● NA PODLAGI TEMELJITIH RAZPRAV IN ZAKLJUČKOV

PROGRAM SINDIKALNE KONFERENCE

Nalog ni malo, potrebna pa je zavzetost vseh članov našega kolektiva, da bi jih tudi uresničili

Osnovne organizacije zveze sindikatov v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki sestavljajo delovno organizacijo, se med seboj povezujejo v konferenco osnovnih organizacij zveze sindikatov. Konferenca ima lahko predsedstvo, ki organizira njeno delo. Osnovne organizacije zveze sindikatov v konferenci usklajujejo stališča, ki so v interesu vseh delavcev v delovni organizaciji. Sprejemna stališča, ki so predmet samoupravnih sporazumov ter drugih splošnih samoupravnih aktov. Usklajuje svojo aktivnost pri vprašanjih, za katere se dogovorijo, da je potrebno usklajeno delovanje v osnovnih organizacijah v delovni organizaciji. Konferenca osnovnih organizacij lahko sklicuje problemske ali akcijske konference. Ko konferenca sprejema skupna stališča oziroma oblikuje skupno politiko o navedenih vprašanjih, sodeluje z občinskim svetom zveze sindikatov pri razčiščevanju spornih vprašanj in pri oblikovanju stališč. Vsa aktivnost konference osnovnih organizacij mora biti usklajena s stališči osnovnih organizacij.

Konferenca osnovnih organizacij HOJA je na podlagi diskusij in zaključkov sprejela program dela sindikalne organizacije. Ta program je bil sprejet tudi na osnovnih organizacijah temeljnih organizacij združenega dela. Obsega naslednja področja dela:

1. **Utrjevanje samoupravnih organov** — Pravilno kadrovanje in izobraževanje članov samoupravnih organov bo pripomoglo k kvalitetnejšemu odločanju o zadevah, samostojnost odločanja in delovanja v vlogi dobrega gospodarja.

2. **Nadaljnja graditev samoupravnih odnosov** — Dohodkovni odnos med temeljnimi organizacijami, trgovino, gospodarstvo in podobno.

3. **Medsebojni odnosi v delovni organizaciji**. — Odnosi med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo, odnosi v sami temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti.

4. **Planiranje**. — Plani naj bodo realni v okviru dolgoročnega plana. Nadalje je kontrola in spremljanje realizacije planov.

5. **Odnosi stroškov proizvodnje in režije**. — Možnost vpliva nepravilnih stroškovnih odnosov na rentabilnost poslovanja, investicijska nesposobnost, predraga proizvodnja in podobno.

6. **Kadrovska politika**. — Pravilnost zasedbe glede na delovne izkušnje in izobrazbo, planiranje kadrovanja dolgoročno, ustrezna zaposlitev pravega človeka na pravo mesto.

7. **Inovacije**. — Pri delavcih vzbuditi zanimanje za izpeljavo raznih izboljšav, pravilno nagrajevanje novitet in izboljšav.

8. **Višji osebni dohodki**. — Iskanje notranjih rezerv, zmanjševanje proizvodnih stroškov, boljša priprava dela in proizvodni proces.

9. **Družbeni standard**. — Stanovanjski problemi, počitniške kapacitete.

To je del nalog, za katere naj se vsak član kolektiva zavzema, da se uresničijo, kajti vsako izboljšanje teh je tudi izboljšanje našega življenjskega standarda in zadovoljstva!

ANTON BALAŽIČ

● SREČANJE JE BILO 7. DECEMBRA V FESTIVALNI DVORANI

DELOVNI JUBILANTI »HOJE« V LETU 1978

Tudi pri nas smo se odločili za delovne jubileje na podlagi skupne delovne dobe, ki je priznana tudi za pokojninsko dobo

»HOJA« je od leta 1970 dalje zaposlenim delavcem izplačevala ob delovnih jubilejih nagrade za delo v »HOJI« in temeljnih organizacijah, katerih pravni naslednik je bila »HOJA«. Takšne jubilejne nagrade je od leta 1970 do 1977 prejelo naslednje število delavcev:

Leta	Doseženi jubilej					Skupaj
	10 let	15 let	20 let	25 let	30 let	
1970	41	30	19	1	—	91
1971	20	21	16	1	—	58
1972	25	25	16	8	—	74
1973	42	22	24	13	—	101
1974	28	27	29	9	—	93
1975	17	36	23	16	1	93
1976	11	12	20	16	3	62
1977	15	19	19	18	4	75
Skupaj:	199	192	166	82	8	647

Pri sprejetju novega pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, smo se tudi delavci »HOJE« odločili za delovne jubileje glede na skupno delovno dobo, ki je delavcem v delovni knjižici priznana za pokojninsko dobo.

Če upoštevamo:

— delavce, ki bodo izpolnili pogoje za pridobitev nagrade do konca letošnjega leta,

— delavce, ki so zadnji jubilej dosegli v preteklih letih in za ta jubilej še niso prejeli nagrade in

— delavce, ki so zadnji jubilej dosegli v preteklih letih in za ta jubilej še niso prejeli nagrade in so bili v letošnjem letu upokojeni, je v letošnjem letu doseglo delovni jubilej v posameznih temeljnih organizacijah naslednje število delavcev:

TOZD	Doseženi jubilej						Skupaj
	10 let	15 let	20 let	25 let	30 let	35 let	
GALANTERIJA	7	8	17	27	22	5	86
POHIŠTVO	4	8	12	9	4	—	37
STAVB. MIZAR.	10	15	13	13	4	2	57
ŽAGA Rob	1	4	6	3	—	—	14
ŽAGA Škofljica	4	3	5	5	—	—	17
TESARSTVO	2	15	5	5	9	1	37
DS SS	13	15	15	6	5	3	57
Skupaj:	41	68	73	68	44	11	305

Letošnji delovni jubilarji so se srečali 7. decembra v Festivalni dvorani.

FRANC MOLE

● DELAVSKI SVET JE IMENOVAL

NOV UREDNIŠKI ODBOR

Vodila ga bo Katja Florjančič

Na tretji seji DS Hoja 24. julija letos je bil imenovan nov uredniški odbor našega glasila. Vsaka TO in DSSS je zastopana z enim članom. Člani uredniškega odbora so:

Jože Škrbec, Galanterija, Albin Metež, Pohišstvo, Peter Hafner, Stavbno mizarstvo, Vinko Peček, Žaga Rob, Janez Cimperman, Žaga Škofljica, Alojz Hiti, Tesarstvo in Katja Florjančič, DSSS.

Na sejah uredniškega odbora sodelujeta še direktor splošnega sektorja in predsednik sindikalne konference.

Na seji odbora 16. oktobra je bil na predlog sindikalne konference sprejet sklep, da se za novega predsednika — urednika imenuje Katja Florjančič.

Na naslednji seji uredniškega odbora pa bo na dnevnem redu obravnavan plan izhajanja glasila Hoja v naslednjem letu.

S. M.

Vsem našim upokojemcem želimo v novem letu obilo zdravja in osebnega zadovoljstva. Istočasno vas, dragi upokojenec, obveščamo, da bo verjetno sindikalna organizacija »HOJA« v letu 1979 organizirala piknik, na katerega boste tudi vi toplo povabljeni!

SREČNO!

● KAKO JE
Z INOVACIJAMI
V HOJI

SKROMNI AVTORJI

Se bo treba delati
in veliko truda bomo
morali vložiti, če
bomo hoteli biti kos
vsem negativnim
pojavom, ki jih tudi
v »Hoji« ne manjka

Pisati o inovacijah v Hoji ni preprosta zadeva. Še ni dolgo tega, ko smo lahko brali, da je led prebit. Pa ni tako. Vmes so razprtije, nevoščljivost ter še marsikaj in namesto, da bi v tem članku bilo napisano koliko so novi predlogi prihranili, bomo le-te samo skromno omenili. Takšni so tudi avtorji.

Pred letom in pol smo sprejeli samoupravni sporazum o inovacijah. Sam sporazum pa še ne pomeni rešitve vseh problemov. Za inovacijsko ustvarjanje je potrebno tudi medsebojno razumevanje. Tega pa v Hoji posebno v zadnjem času primanjkuje. Ljudje, ki so že prej ustvarjali, delajo tudi zdaj, le da nočejo v javnost, ker že vnaprej vedo za oporekanje, in vse tisto kar k poštenemu delu ne sodi.

Še predno bi kaj več napisali o inovacijah, bi hotel razložiti kaj so to. Da ta stvar ni vsem jasna, se je videlo ob nekem primeru izplačila nagrade avtorja. Pod imenom inovacija se razume: izum, tehnična izboljšava in koristen predlog.

Izum pomeni novo rešitev tehničnega problema in ima vse pogoje za pridobitev patenta.

Tehnična izboljšava je izboljšanje delovnega postopka z že znanimi tehničnimi rešitvami.

Koristen predlog pomeni smotrnejše izvajanje delovnega postopka. To so tiste rešitve problema, ki se ne morejo obravnavati pod naslovom izuma ali tehnične izboljšave, delovni postopek pa kljub temu izboljšuje.

Te tri stvari torej imenujemo z eno besedo inovacije. In teh je tudi v Hoji nekaj. Nekatere so bile že opisane v našem glasilu. Teh ne bomo opisali. Zadnje,

ki jih še nismo omenili, pa so iz Galanterije Podpeč, Stavbnega mizarstva in Tesarstva.

V Galanteriji Podpeč je bil izdelan vrtnalni stroj za vrtnanje HOPO elementov s konca in s strani. Uvajanje nove proizvodnje je zahtevalo nove posege v tehnologijo izdelave in tu se je zopet izkazal tisti, ki običajno najde pravo rešitev. V katerih rokah je ta stroj nastal, ne bi omenjal, ker avtorja vsi poznamo. Stroj bo prihranil v enem letu 36.500 din. Škoda, da avtor še ni posredoval, koliko so znašali stroški izdelave stroja, sicer bi nagrada že bila izplačana. Čemu takšna skromnost?

V stavbnem mizarstvu je bilo izdelano več delovnih pripomočkov, šablon, ki jih bo potrebno podrobneje obravnavati in avtorjem, ki niso nepoznani, izplačati nagrade.

Tudi v Tesarstvu imamo opravka z izboljšavo, ki nedvomno lahko omogoči precejšnje prihranke. Kako veliki so ti in sploh o koristnosti izboljšave pa od omenjenega TOZD še ni odgovora. Vse tako kaže, da bom moral tudi to v celoti prevzeti v svoje roke. Samo, da se ne bo potem kdo izgovarjal na samoupravljanje.

Navedene tehnične izboljšave so namenoma samo omenjene, čeprav bi vsak od avtorjev zaslužil več prostora v našem glasilu. Ker pa ne vem, če jim bom s tem prispevkom ustregel, jih tudi nisem imenoval in tudi izboljšave niso obširneje opisane. Kot sem že rekel, še bo treba delati in veliko truda bomo morali vložiti, če bomo hoteli biti kos vsem tem negativnim pojavom, ki jih tudi v Hoji ne manjka.

ANDREJ KOS

● PROBLEMATIKA PROIZVODNJE IN PRODAJE LEPLJENIH KONSTRUKCIJ

Z modernizacijo do večjih zmogljivosti

Z ustrezno obdelavo celotnega jugoslovanskega tržišča, primerno propagandno akcijo in kadrovsko zasedbo bi lahko realizirali fizični obseg proizvodnje 4.500 kubičnih metrov lepljenih konstrukcij

V preteklem obdobju so bile klasične strešne konstrukcije nosilec proizvodnje v TOZD »TESARSTVO«. Z uvedbo proizvodnje lepljenih konstrukcij, pa se pojavlja kot nova proizvodnja — lepljeni nosilci.

Lepljene (lamelirane) lesene gradbene konstrukcije so na našem tržišču nov gradbeni element, predvsem kot nosilci izredno velikih razponov poljubnih oblik, kar daje projektantom izredne možnosti v projektiranju in oblikovanju svojih zamisli in želja investitorjev.

Navedene lastnosti, izredni estetski učinki in dobro počutje ljudi, ki v takih prostorih delajo so pokazali, da so te konstrukcije iskane pri gradnji športnih objektov, šol, tovarniških hal in podobno. Ne glede na izredno za-

nimiv program in velike možnosti uporabe lepljenih konstrukcij v gradbeništvu se srečujemo v proizvodnji in prodaji z velikimi težavami.

V proizvodnji lepljenih konstrukcij TOZD »TESARSTVO« je opremlje-

nost in tehnologija proizvodnje na zelo nizki stopnji. V proizvodnji se od nastanka te dejavnosti leta 1970 pa do danes ni nič spremenilo.

Priprava lamel, transport in transport nosilcev poteka brez ustreznih naprav.

Oskrba žaganega lesa za proizvodnjo lepljenih konstrukcij je neurejena. Zastoji v proizvodnji so neizogibni. Posledica slabe strojne opreme in zastoji so nizka konkurenčna sposobnost in slabi finančni efekti. Poleg tega pa tudi zamujanje v dobavah, kar vodi do osipa kupecev in njihovega zaupanja.

Razlogi, ki zavirajo oskrbo žaganega lesa so poleg neurejenih dohodkovnih odnosov med TOZD »ZAGA«, tudi neupoštevanje

dogovorov in kažejo na našo samovoljo.

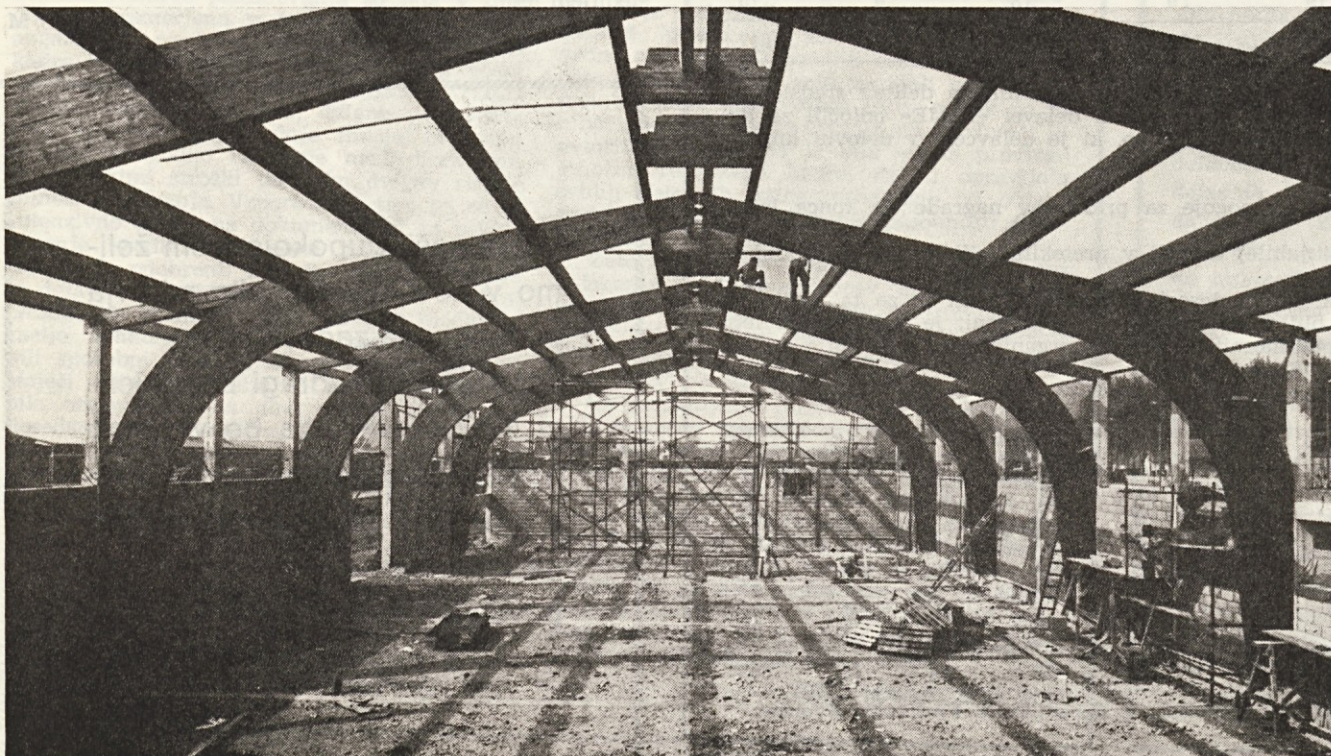
Raziskava tržišča in plasm naših trenutnih zmogljivosti je pokazala, da je v Sloveniji veliko povpraševanje po lepljenih konstrukcijah in raznih lameliranih izdelkih. Z ustrežno obdelavo celotnega jugoslovanskega tržišča, primerno propagandno akcijo in kadrovsko zasedbo bi lahko realizirali fizični obseg proizvodnje 4.500 m³ lepljenih konstrukcij.

Glede na dolgoročne potrebe in možnosti plasmaja lepljenih konstrukcij je bil izdelan za TOZD »TESARSTVO«, investicijski program za modernizacijo in povečanje proizvodnih zmogljivosti.

Naročena je oprema za pripravo in transport lamel, predvideva se montaža dvigal za transport nosilcev v proizvodni hali, ter ostala drobna oprema in preureditev, ki zagotavlja nemoteno obratovanje.

Z preureditvijo in modernizacijo TOZD »TESARSTVO« bo nujno urediti tudi dohodkovne odnose med ostalimi TOZD in rešiti probleme, ki zavirajo redno oskrbo žaganega lesa.

Investicija zagotavlja TOZD »TESARSTVO« rentabilno poslovanje, seveda ob polni zasedenosti in ustrezni organizaciji prodaje in proizvodnje. Skladno z ekonomsko politiko pa predstavlja naložba ustrezen razvoj, ki zagotavlja uspeh za daljše obdobje.

Lepljeni nosilci izdelani v našem obratu

ZORAN PRIMC

● KAJ MORAMO VEDETI O LJUDSKI SAMOOBRAMBI IN DRUŽBENI ZAŠČITI

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Tale prispevek povzemamo iz časopisa »Naša smučina«, glasila delovne skupnosti »Elan« v Begunjah na Gorenjskem

Iz glasila delovne skupnosti Elan, tovarne športnega orodja Begunje na Gorenjskem »Naša smučina« povzemamo tale prispevek, ki ga bomo objavili v dveh nadaljevanjih. Uredništvu časopisa »Naša smučina« se za razumevanje najlepše zahvaljujemo.

Geslo SI VIS PACEM, PARA BELLUM (če hočeš mir, se pripravljaj na vojno) je še vedno v veljavi. Zato je treba na varnost naših tovarn v morebitni vojni misliti že zdaj. Na kakšne nevarnosti bomo morali misliti, lahko izluščimo iz nauka zgodovine, čeprav vemo da bo kakršnakoli bodoča vojna hujša od zgodovinskih.

V prvi svetovni vojni so tovarne neposredno trpele samo, če so se znašle v vojni črti, oziroma, če jih je zasedel sovražnik. Takrat so bile ali razbite (na primer srbska tovarna topov v Kragujevcu, ki so jo zasedli Avstrijci) ali pa so, vsaj v omejenem obsegu, še naprej delale (na primer belgijske tovarne pod nemško okupacijo). Tovarne v zaledju pa neposredno niso trpele, če izvajamo pomanjkanje hrane za delavce in vedno manj surovin za stroje, kajti letalstvo je bilo takrat še v povojih. Iz tega obdobja nam je ostal nauk, da domoljubni delavci s svojim pasivnim ali aktivnim odporom okupatorju lahko zmešajo proizvodne račune. Seveda je v tem primeru treba računati z represalijami okupatorja. (Nemška krutost nad belgijskim prebivalstvom, ki pa ni bila nič večja od avstrijskega nad srbskim, je presunila ves zahodni svet.)

Varnost tovarn v drugi svetovni vojni se je bistveno spremenila. Domet bombnikov se je tako povečal, da je pokrival vso Evropo. Kot zaledje so se lahko šteli samo ZDA, Sibirija, Kanada in Avstralija in mogoče še območje nevojskujočih držav. V Evropi sta tako izven vihrje ostali nevtralna Švica in Švedska. Poleg tega je v tej zvezi treba omeniti, da so neposredno pod vojaško okupacijo prišla ogromna ozemlja v Evropi.

Angleška industrija, ki se je pričela pripravljati na vojno proizvodnjo že leta 1937, je svoje nove industrijske soseske pričela graditi predvsem na svoji zahodni obali v Wallusu ali pa visoko na severu, na Skotskem. S tem je bila pot nemškimi bombniki podaljšana in otežkočena. Te nove angleške tovarne, zgrajene z vladno pomočjo neposredno po krizi, so bile najemniške mnogonamenske tovarne: podjetnik si je lahko najel potrebno površino v tipskih skladiščih, ali tipskih paviljonih, tam namestil svoje stroje in pričel z delom. To je Angležem s prihodom vojne prišlo zelo prav. Vedeli so, da bo za vojno potrebno ogromno izdelkov, ni pa še bilo jasnih načrtov, kakšni bodo ti izdelki. Če bi na tradicionalni način hoteli najprej ugotoviti, kaj bo treba proizvajati, potem na novo projektirati in zgraditi nove tovarne, bi izgubili na pripravah dve leti. Tako pa so zgradbe ob pričetku vojne že stale in po namestitvi pravih strojev je vojna proizvodnja lahko takoj stekla.

Tudi Hitlerjeva Nemčija je razdelila svojo novo industrijo v bolj odročna področja. Po zasedbi Češke pa je nova nemška vojna industrija rastla predvsem tam, kajti Češka je bila za angleške in sovjetske bombnike najbolj oddaljeno ozemlje Reicha. Medtem ko so v Angliji kot varnostni ukrep uvedli zatemetitev takoj po vojni napovedi, pa je Nemčija to dosledno storila šele potem, ko je Luftwaffe izgubila premoč na nebu in so se zavezniški bombniki že upali nadnjati. Ko je ameriško letalstvo poseglo v vojno še z dnevnim bombardiranjem objektov, so Nemci še bolj dosledno izpeljali kamuflažo z značilnim barvanjem objektov v varovalnih barvah in vzorcih. Obenem so pospešili preseljevanje v odročne gozdne predele in končno pod zemljo. (Najbolj slavna nemška podzemeljska tovarna je bila Dora, kjer so interncani izdelovali letede bombe V 2.)

Sovjetska zveza se je po začetni nepripravljenosti hitro znašla in pričela svojo industrijo takole prilagajati vojni: Tovarne, ki so jih nacisti v začetnem sunku s presečenjem zasedli nepoškodovane, so s sabotažami in bombardiranjem skušali onesposobiti. Tovarne, ki jim je grozila zasedba, so pred umikom razstrelili, če pa je bilo za to dovolj časa, so najbolj pomembne stroje in delavce — specialiste pred uničenjem tovarne izselili v daljne zaledje, kjer so čez noč rastle nove tovarne. Geslo je bilo: ne pustiti sovražniku niti ene tovarne, niti koščka kruha. Ta »politika požgane zemlje«, ki je v zgodovini znana že od starih Skitov naprej in ki so jo Rusi z uspehom uveljavili že med Napoleonovim pohodom v Moskvo pa je najbrž izvedljiva samo na breznjih prostranstvih relativno redko naseljene Sovjetske zveze. V gostu naseljeni in visoko industrializirani Evropi bi pa popolno razdejavanje pomenilo obenem tudi narodno smrt. Zato si »politika požgane zemlje« ni mogla privoščiti niti Francija na svojem okupiranem področju niti Češka, preden je padla pod Nemce. (Pač pa je Hitler ukazal svojim umikajočim se armadam ob koncu vojne ne prepustiti Rusom niti kamna na kamnu.) Politika odpora visoko razvitih dežel zahteva mnogo bolj prefinjeno, toda zato, resnici na ljubo, tudi bolj nevarno in ne vedno uspešno igro: rušiti na ključnem mestu in v ključnem trenutku. Primer smiselnega rušenja poznamo tudi iz naše narodnoosvobodilne vojne.

Most na Neretvi je dolgo ostal cel, ker je bil potreben tudi našim ljudem. Ko je prišlo do legendarne bitke, je Tito dal most podreti, kar so si Nemci razlagali kot njegovo željo, ustaviti četnike z vzhoda. Mislili so, da s tem NOV sprejema frontalno bitko. Medtem je Tito ukazal takoj zgraditi zasloni most, preko katerega so nato izvedli prehod preko Neretve in s tem ušli nemški okoličivi.

Geslo, udariti predvsem takrat in tam, kjer bo to škodovalo sovražniku, je bolj modro kot pa točiti tam, kjer v živo zadene tudi nas. Tudi zavezniško letalstvo je kmalu ugotovilo, da ni dovolj bombardirati, ampak da je treba zadajati udarce smiselno. Sprva so bombardirali vsako nemško tovarno, če so jo le dosegli, pozneje pa predvsem ključne objekte. Ugotovili so na primer, da zadostuje Nemčiji uničiti tovarne krogličnih ležajev, pa bo paralizirana vsa nemška industrija. (V ta namen so ameriški bombniki skušali uničiti celo fino industrijo v švicarskem Scaffhausenu.) Ne da bi začeli razpravljati, koliko je v tem selektivnem bombardiranju bila skrita želja ohraniti nemško industrijo kot morebitno povojno protitež Sovjetski zvezi, lahko rečemo, da je vojaško bolj pomembno uničiti rafinerijo kot pivovarno in da z razrušenjem elektrarne pogosto bolj udariš civilno prebivalstvo kot pa sovražnika.

Poseben pojav, ki ga je vredno podčrtati s stališča našega splošnega ljudskega odpora, in ki je verjetno edinstven v Evropi, pa je bila proizvodnja v partizanskih delavnicah na svobodnem ozemlju ali pa skrivna proizvodnja pod okupacijo. Nauk iz druge svetovne vojne: varnega zaledja za industrijo, vsaj v našem merilu, praktično ni več. Zatemetitev in kamuflaža delno ovirata sovražnika, ne preneseta pa zadostne varnosti. Skrivanje pod zemljo je še vedno učinkovito in na to bi po širšem mnenju morali bolj misliti pri načrtovanju naših elektrarn Majhen narod ne more izvajati politike »požgane zemlje«, če hoče preživeti. Se okupatorjevega rušenja je preveč.

Hladna vojna, ki je kmalu zajemala krhki mir po drugi svetovni vojni, je prinesla v projektiranje tovarn novo značilnost. V ZDA so, na primer, pričeli pri projektiranju novih tovarn paziti na to, da bi z mirnodobne proizvodnje lahko čimbolj enostavno prešli na vojno produkcijo. Te tovarne, imenovane dual-purpose factories, ali »tovarne z dvojnimi namenoma«, pa seveda niso samo ameriška značilnost.

Zadnja vojna v Vietnamu je s stališča tovarn v vojnih razmerah prinesla nove poglede. Kljub temu, da so Američani na relativno mali Vietnam zmetali več bomb, kot jih je na vseh bojiščih na zemlji bilo vrženih v času zadnje svetovne vojne, je življenje, kljub strahotni smrtni žetvi teklo dalje. To se pravi, da so tekli dalje tudi proizvodnja, transport, uskladiščenje in razdeljevanje izdelkov. V primeru Vietnamu je »politiko požgane zemlje« izvajal okupator, ne pa napadeno ljudstvo. V tem je tudi bistvena razlika v primerjavi s Sovjetsko zvezo. ZSSR je v svojo »politiko požgane zemlje« rušila lastno deželo in s tem nehote napeljevala vodo na mlin nemškega stroja ki je hotel Rusijo uničiti ne samo kot državo, ampak tudi biološko. Totalna vojna ali vojna do popolnega uničenja, ki jo je sprožil Hitler, da bi si priboril večji življenjski prostor, zgodovinsko ni nič novega. Najbolj znan primer iz preteklosti je razdejavanje Kartagine. Zmagoviti Rimljani niso samo pokončali z mečem vse prebivalce, ampak so tudi veliko mesto podrl do tal, tako da danes ni najti niti temeljev. Tako »očiščeno« površino so potem še preorali in posolili, da niti trava ne bi mogla zrasti. Seveda Karažani niso bili nič bolj usmiljeni. Zavzeta grška mesta na Siciliji so prav tako porušili, ljudi pobili, nato pa so si dali še truda s tem, da so preko nekdanjega mesta preusmerili rečni tok.

Zdaj se lahko vprašamo, kaj moramo ukreniti za varnost naših tovarn v vojnih razmerah, pa naj gre za že zgrajeno industrijo ali pa za tiste tovarne, ki jih šele projektiramo, oboje ne glede na to, ali bo morebitni sovražnik tovarno zasedel ali ne.

SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR

Glavno moč splošne ljudske obrambe tvorijo združeni delovni ljudje in občani. Nastal je v narodnoosvobodilnem boju. Tedaj se je potrdil v praksi in pokazal za zelo učinkovitega. To je v bistvu zgodovinsko uresničevanje zamisli klasikov marksizma o oboroženem ljudstvu kot obliki vojaškega organiziranega razreda za obrambo. V tej organizaciji je vsak delavec hkrati tudi vojak, vsak vojak pa hkrati tudi delavec.

Če bi imel napadalec premoč v vojni tehniki (letalnih, tankih topovih in drugih oborožitvi), bi utegnil imeti začetne uspehe v boju. Zato bi utegnil začasno zavzeti manjši ali večji del našega ozemlja in celo državo, kar bi bila najhujša oblika agresije. Toda moč splošnega ljudskega odpora bi prišla tudi v tem primeru do popolne veljave. Tedaj bi se lotilo orožja vse ljudstvo in bi vsililo napadalcu dolgotrajno — izčrpajočo vojno. Takšna vojna bi sovražniku prizadela stalne izgube v moštvi in orožju in vojnem materialu. Boj bi se vodil vse do končne zmage.

OBOROŽENE SILE SFRJ

so glavni nosilci nepretrganega in intenzivnega boja in zoperstavljanja slehernemu agresorju. Oborožene sile so enotne na vsem območju SFRJ, pod enotnim vrhovnim poveljstvom, enotno se urijo za boj. Sestojijo iz Jugoslovanske ljudske armade in iz teritorialne obrambe.

JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA

V Rudnem je bila 22. decembra 1941 formirana prva proletarska brigada kot prva redna enota naše armade.

Jugoslovansko ljudsko armado sestavljajo tri glavne oblike, in sicer: kopenska vojska, vojno letalstvo s protizračno obrambo ter vojna mornarica.

Kopenska vojska je namenjena za izvrševanje nalog na kopnem. Sestoji iz pehote, ki je v glavnem motorizirana, nadalje iz oklepnih enot, topništva, inženjerstva in ostalih pomožnih delov.

Vojno letalstvo in protizračna obramba sta namenjena za obrambo in varovanje našega neba. Oborožena sta z modernimi nadzvočnimi letali, raketami ter s protiletalskim topništvom in z drugo oborožitvijo.

Vojna mornarica je namenjena za obrambo našega morja in jadranske obale. Oborožena je z modernimi vojnimi ladjami, podmornicami, raketami in drugo oborožitvijo, ki se združuje v naših tovarnah.

TERITORIALNA OBRAMBA

Teritorialna obramba je najbolj množičen del oboroženih sil. Enote sestavljajo oboroženi delavci, kmetje in mladina, ki opravljajo svoja vsakdanja opravila, vendar pa jim je orožje stalno pri roki. Teritorialne enote praviloma ne zapuščajo ozemlja, na katerem so bile formirane. Prilagajajo se le razmeram in načinu vodenja oboroženega odpora na svojem terenu. Če pa bi sovražnik prodril s svojimi silami v globino našega ozemlja, se enote teritorialne obrambe prestavijo v njegovo zaledje in napadajo njihove formacije, komunikacije in mu preprečujejo preskrbo.

ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

se odpravljajo za splošni ljudski odpor v okviru organizacije. Organizirajo in opremljajo enote civilne zaščite izvajajo reševanje delavstva in materialnih dobrin, poučujejo delavstvo za obrambo in zaščito. Poleg tega izpolnjujejo svoje obveznosti glede organiziranja teritorialne obrambe.

CIVILNA ZAŠČITA

je organizirana na množični podlagi. Njene glavne naloge so, da z vsemi možnimi ukrepi in ravnanjem kar najbolj zmanjšajo človeške in materialne izgube v vojni in da učinkovito odpravljajo posledice sovražnih dejstev. Enote in štabi civilne zaščite imajo poleg tega pomembno vlogo glede zaklanjanja in zdravljenja ranjencev ter pripadnikov odporiških sil. Te enote so lahko splošnega in specialnega namena.

NALOGE CIVILNE ZAŠČITE

Sodoben način vojskovanja, vse bolj učinkovito klasično orožje in še zlasti možnosti uporabe za množično uničevanje, so močno povečali ogroženost prebivalstva in dobrin v vojni. Zlasti so ogrožena velika mesta in druga večja naselja, pomembne komunikacije ter gospodarski objekti. Ljudje in dobrine pa so ogroženi tudi v mirnem času.

Gosta naseljenost še stopnjuje posledice raznih naravnih nesreč, kot so potresi, podvodni, zemeljski in snežni plazovi, neurja in podobno, da nastanejo večših prave katastrofe.

Uporaba sodobne tehnike v prometu in proizvodnji pa je pogosto vir hudih prometnih nesreč, nesreč na deloviščih, velikih požarov in drugih nesreč s številnimi žrtvami in občutno gmotno škodo.

Številne nevarnosti, ki ogrožajo ljudi in dobrine v vojni in v miru, so narekovale potrebo po posebni organizaciji, ki skrbi za reševanje ljudi in dobrin ob že navedenih izjemnih razmerah in dogodkih. Nastala je CIVILNA ZAŠČITA.

Civilna zaščita ima torej dve delovni področji: Prvo zajema razne ukrepe za zaščito ljudi in dobrin v vojni pred napadi iz zraka in drugimi napadi s klasičnim orožjem ali z orožji za množično uničevanje, pa tudi reševanje po napadih. Drugo delovno področje obsega reševanje ljudi in dobrin ob naravnih ter drugih hudih nesrečah, ko so ogroženi zdravlje in življenje velikega števila ljudi ali gmotne dobrine velikega obsega.

(Nadaljevanje na 6. strani)

● POMENEK
Z NAŠIMI
DELA VCI

Življenje v našem samskem domu

Stane Golob, Mirzet Klučanin in Mustafa Murselović sicer pravijo, da se je v domu marsikaj izboljšalo, a še vedno ni tako kot bi to želeli

Pred koncem tega leta sem se odločil za pomenek z nekaterimi našimi stanovalci samskega doma, da bi izvedeli nekaj več o njihovem počutju v domu, ki še zdaleč ni tako urejen, kot drugi, ki so bili zgrajeni pred kratkim. Je pač tako: veliko smo naredili in še več moramo narediti!

Pogovarjal sem se z nekaterimi med njimi od teh pa so mi trije povedali tole:

Naš samski dom v Robbovi

● SAMOUPRAVLJANJE NAM NUDI VELIKO VEČ

RAZPRTIJE SO ŠE VELIKE

Z dosledno opredelitvijo odgovornosti bi marsikaj dosegli

V »Hoji« nas je združenih 715 delavcev, zato je zanimivo vedeti, kako se obnašamo v tej srednje veliki družini, v kateri vsi združujemo svoje delo in kjer prebijemo polovico svojega vsakdanjega življenja.

Vse preveč še jemljemo samoupravljanje površno in nedosledno. Temeljne organizacije združenega dela še niso tako zaživele v tem samoupravnem sistemu kot bi bilo to zaželeno in kar nalaga zakon o združenem delu. Res je, da je to proces, ki ne more čez noč prodreti v našo zavest, mimo tega pa samoupravni sistem zahteva tudi poglobljeno delo in znanje. Ravno neznanje nas sironaši in zavira naš napredek. Centralizem je v naši družbi že davno odpravljen in je že skrajni čas, da se TOZD postavijo na svoje lastne noge in trdne temelje samoupravljanja.

Z zakonom o združenem delu jim je dana vsa pravica in tudi dolžnost, da gredo po tej poti in je nesmiselno čakati na pritisk od zgoraj, ali živeti v miselnosti, ki je še vedno prisotna v naši zavesti, da bodo to uredile skupne službe, takoimenovana nekdanja uprava. Skrajni čas je, da se iz te miselnosti zdrami-

mo in preusmerimo. TOZD so temelji naše samoupravne socialistične družbe in je skrajni čas, da bi vsebinsko to tudi doumeli. Čas je, da se TOZD samoupravno vsebinsko opredelijo in po tej poti utrdijo svoj gospodarski položaj. Nedvomno pa je, da so za to potrebni tudi sposobni kadri, ki bi poleg individualnih poslovnih organov bili sposobni vzoredno s strokovnostjo tudi dojeti naš samoupravni sistem. Le samoupravno in s strokovno sposobnimi kadri je možen napredek TOZD. Solidarno združeni TOZD v DO lahko združujejo delo s skupnimi službami oziroma Skupne službe morajo združevati svoje delo s TOZD. Temeljne organizacije se morajo solidarno opredeliti, katere službe bodo za racionalno gospodarjenje in napredek TOZD združevali v skupnih službah in katere strokovne službe bodo imeli v TOZD.

Če bi bili tako organizirani in s samoupravnimi akti dosledno opredeljen odgovornosti vseh strokovnih služb, potem v naši DO ne bi bili kadrovske problemi tako prisotni kot so trenutno. Z dosledno opredelitvijo odgovornosti bi odpadle vse razprtije,

ki so prav tako prisotne. Ko bi v nas vseh prevladovala zavest in spoštovanje do dela, potem bi bilo tudi več medsebojnega spoštovanja.

Samoupravna dozorelost pa ne sega samo v okvire DO, temveč sega še globlje v naše življenje. To pa je naš delegatski sistem. Tudi na tem področju je naša zavest zelo oslABLJENA in se obnašamo zelo negospodarno. Prav tu si sami sebi delamo slabo uslugo.

Nedvomno je potrebno nadzorovati upravičenost vedno na novo ustanovljenih samoupravnih skupnosti, ki jih mora financirati gospodarstvo s svojim ustvarjenim dohodkom. In če se bomo na znotraj DO dobro organizirali in složno poiskali vse notranje rezerve za boljše gospodarjenje, bomo delili tudi večji kos kruha. Potem se bomo lahko tudi navzven DO z lažjo vestjo borili proti neupravičenim oz. nezadosti utemeljenimi obremenitvami našega dohodka, ker slej ali prej bo moralo biti jasno tudi naši širši družbi, da zategovanje pasu v gospodarstvu ni stvar samo neposrednega proizvajalca, temveč vseh delovnih ljudi.

MILKA OBLAK

● Stane Golob

V samskem domu sem že 5 let. Priznati moram, da se je dosti stvari obrnilo na bolje. Imamo klubsko sobo, ki pa na žalost ni toliko zasedena, kot bi morala biti. Sobo bi lahko dodatno opremili z mizo za namizni tenis, televizijo, kakšno družabno igro, kot na primer šah ipd. Hišni red je dokaj strog, kršilcev reda pa ni več toliko, kot pred leti.

V prostem času se posvetim največ rožam. Rad imam lepo urejen kotiček, kjer domujem. Mislim, da je tako človek srečnejši in tudi na delu lažje dela, njegovo delo je kvalitetnejše, kot pri ljudeh, kateri popivajo in imajo neurejeno življenje.

● Mirzet Klučanin

Tri leta delam v TOZD »Stavbno mizarstvo«. Veliko smo spremenili na bolje, le na eno smo pozabili: na našo prehrano! Ko pridemo domov z dela, se odpravimo v najbližnji prehrambeni center, kjer so pa cene za nas dokaj visoke.

Velikokrat si kupim konzerve, za katere pa vemo, da niso ravno najbolj zdrave.

Klubska soba je lepa toda neizkoriščena. Potrebno bi dodatno opremo —

mizo za namizni tenis in TV sprejemnik. Tudi igrišče za mali nogomet bi se dal urediti.

V prostem času se učim, kajti izredno obiskujem tehnično večerno šolo, poslušam glasbo, v poletnih mesecih pa rad igram nogomet.

● Mustafa Murselović

V DO »HOJA« sem zaposlen že 3 leta. Delam v TOZD »ŽAGA« Škofljica. V samskem domu se je veliko naredilo, toda še vedno premalo, da bi bili lahko zadovoljni. Nekateri od stanovalcev se ne zavedajo, da je to njihov dom, za katerega morajo skrbeti. Okolica doma je lepo urejena.

Največji problem je naša prehrana. Kosila so v družbenih prehranah predraga za nas. Imam družino in moram zelo premisliti, koliko denarja lahko porabim, da mi bo zadostovalo do konca meseca.

V prostem času berem, pišem ženi in razmišljam o domu. Lahko bi bilo več razvedrila, če bi bila klubska soba bolj urejena.

Na koncu našega pogovora še enkrat želim vsem stanovalcem samskega doma še mnogo delovnih uspehov in da bi se njihove želje čimprej uresničile.

VLADIMIR KOVAČ

● DELO OOKZ »HOJA« TOZD GALANTERIJA V PODPEČI

Premalo zavzetosti

Predvsem je potrebna večja odgovornost članov ZK — Že nekaj let nespremenjeno število članov

Osnovna organizacija ZK Hoja TOZD Galanterija Podpeč šteje 13 članov. Struktura članstva je ugodna, saj je polovica članov iz neposredne proizvodnje. Slabša stran pa je v tem, da se število ni menjalo že od leta 1975. Vzrokov za takšno stanje je več, tako objektivnih kot tudi subjektivnih. Krivi smo tudi člani, ker nismo dovolj zavzeti za pridobivanje novih članov.

Komunisti OO ZK TOZD Galanterija vemo, da je pred nami še veliko nalog, ki jih do sedaj še nismo uspeli uresničiti npr. tesnejše sodelovanje s sindikatom, mladinsko organizacijo pa tudi sama organizacija ZK še nima tistega položaja, katerega bi morala imeti, da bi uspešno opravljala zahtevane cilje. Nam komunistom je nujno potreben vsakodnevni dialog in dogovor z drugimi delovnimi ljudmi neposredno na delovnem mestu, na zboru, sindikalnem sestanku, DS itd. Tam, ne pa za zaprtimi vrati, je treba odkrivati bistvene

probleme svojega okolja, odgovorno sprejemati stališča in najti boljše rešitve.

Odgovornost nas članov ZK bi morala biti večja, kar pa hkrati pomeni tudi prevzemanje posledic svojega ravnanja. Toda, ali smo vselej pripravljeni kot posamezniki upravljalci, komunisti, nosilci funkcij prevzeti breme osebne odgovornosti za storjeno ali nestorjeno, za napake, za slabosti, ki smo jih sami zakrivali? Večkrat nismo, to pa je naša slabost, ko bi morali pogledati resnici v oči.

JURIJ KRAMŽAR

● V TO
STAVBNO
MIZARSTVO

Mladina se je zdramila

Prva akcija
je uspela — Zgled
drugim —
Podelitev 32
mladinskih
knjižic

Mladinska organi-
zacija TO Stavbno
mizarstvo je ponov-
no zaživela.

Nekaj najaktivnej-
ših posameznikov je
k aktivnosti pritegni-
lo večino mladincev
TO. Iz svoje srede so
soglasno izbrali na-
slednje predsedstvo
organizacije:

Milenko Pavlovič,
predsednik, Srečko
Lunar, podpredsed-
nik, Janez Tavželj,
tajnik in Zvone Se-
ver, športni referent.

Skupaj so se dogo-
vorili za naslednji
program dela:

— družbenopolitič-
no izobraževanje;

— delovne akcije
za izboljšanje pogo-
jev dela v prostorih
TO;

— delovne akcije
za lepšanje zunanjih
površin TO;

— priprava in so-
delava na proslavah
ob praznikih.

Ta program dela
je OO ZSMS že pri-
čela urediti. O
opravljeni prvi de-
lovni akciji je bilo
podano poročilo na
3. seji 14. novembra.
Akcija je primerno
uspela, čeprav je bi-
lo s samo izvedbo
občasno nekaj težav
zaradi majhne ude-
ležbe.

Omenjene seje se
je udeležila Breda
Verlič, predsednica
Občinske konferen-
ce mladih delavcev
Vič-Rudnik.

Na seji so bile 32
mladincem svečano
podeljene mladinske
knjižice.

O nadaljnem delu
mladincev TO Stavb-
no mizarstvo bomo
v glasilu še pisali;
prav pa bi bilo, da
se delovanje OO
ZSMS oživi tudi v ti-
stih TO naše delov-
ne organizacije, kjer
je aktivnost še pre-
majhna.

S. M.

● VARSTVO PRI DELU POSTAJA TUDI RESNO EKONOMSKO VPRAŠANJE PODJETJA

Nesreče prinašajo tudi denarno izgubo

Varčevati se prične pri deski, kvaliteti izdelkov, prevozih, storilnosti, papirju, predolgih sestankih, pa tudi seveda pri varnem delu

V našem časopisu smo že opozarjali na statistične pokazatelje o gibanju nesreč pri delu, vzroki nesreč in posledic.

Apelirali smo na ves kolektiv, naj si prizadeva za zmanjšanje nesreč pri delu. Prikazovali smo poleg ekonomske škode zaradi nesreč pri delu predvsem humano plat. Ali smo z leti s programskim poučevanjem snovi iz varstva pri delu in publikacijo dosegli kakšne bistvene rezultate? Poglejmo tudi tokrat najprej nekaj podatkov iz lanskega leta. Te podatke smo sicer, kakor vsako leto tudi za 1977. leto, že posredovali vsem TOZD v obliki analize, vendar ne bo odveč, če tu navedemo nekaj bistvenih ugotovitev, in sicer:

— da smo po številu —
točneje po odstotku nesreč
pri delu v lesni intudriji
nekako v zlati sredini, na
8 % (v 1976 7,5 %);

— da je resnost nekoli-
ko v porastu glede na 1976.
leto in znaša 19,5 dni na
vsako nesrečo (v 1976. letu
14,5 dni);

— da se stroški, ki jih
mora podjetje ali točneje
zdravi delavci plačati za
nesreče in zaščitna sred-
stva, v znatnem porastu in
znašajo preko dva milijona
dinarjev;

— da se je pri strojih
ponesrečilo kar 15 delav-
cev, od tega kar 5 na krož-
nih žagah;

— da smo imeli dve tež-
ji nesreči; obe zaradi gro-
bega kršenja predpisov o
varnem delu (delo na viši-
ni brez zaščitnih sredstev
in uporabi krožne žage
brez razporednega klina!);

— da se je največ nes-
reč pripetilo zaradi nepre-
vidnosti ali neznanja de-
lavcev;

— da prevladujejo po-
škodbe rok;

— da se je največ nesreč
pripetilo do 10. ure. Vzrok:
veliko število delavcev ne
zajtrkuje, kar povzroča iz-
črpanost in nesreča je tu;

— da so v teku odškod-
ninske tožbe zaradi nesreč
pri delu (400.000, 360.000,
110.000 dinarjev), kar bo v
1978. letu še znatno zviša-
lo izdatke iz področja var-
stva pri delu.

Navedli smo le nekaj
podatkov, ki nam v gro-
bem kažejo značilnosti var-
stva pri delu... Vendar pa
bi dodali še nekaj misli z
željo, da bi podatki v teh
vrsticah bili vsaj droben
kamenček k vzbujujanju za-
vesti ali kakor danes urad-
no rečemo k »družbeni sa-
mozaščiti« delavcev v na-
šem samoupravnem druž-
benem sistemu. Namreč,
kakor smo že rekli, da iz-
ločimo vse človeške posled-
dice nesreče pri delu —
humanost do ponesrečen-
cev — upoštevajmo vsaj
svojo sebično — material-
no plat, ki jo potegne za
seboj vsaka, posebno tež-
ka ali smrtna nesreča. Re-
kli smo, da smo kot pod-
jetje izločili iz »vreče za-
služka« za varstvo pri delu
več kot dva milijona di-
narjev. Za to vsoto bi ku-
pili npr. polnojarmenik
(vsi naši polnojarmeniki so
potrebni zamenjave!).

Mislím, da bomo le mo-
rali pričeti misliti prav vsi
zares samoupravljajsko,
kajti sleherni dinar, ki ga
po nepotrebnem zapravi-

mo, prizadene tudi žep
vsakega izmed nas!... Var-
čevati pa se prične pri de-
ski, pri kvalitetnih izdel-
kih, prevozih, storilnost,

pisalnem papirju, predol-
gih sestankih, pa tudi se-
veda pri varnem delu. To-
rej bi se morali zavedati
vsi delavci, da so vsa pro-
izvodna sredstva njihova
skupna last. Skrbeti bi mo-
rali, da se ta sredstva ra-
cionalno uporabljajo, da
uporabljamo zaščitna sred-
stva in tako varno delamo
brez vseh težkih finančnih
in moralnih posledic, ki
jih povzročajo nesreče pri
delu.

A. C.

● NA RAZSTAVI V KOPENHAGENU

Vse kar znajo Skandinavci

Stoli na stotine različnih in način — Marmor vključen v različne dele pohištva

Polet do Kopenhagna, je hitro minil v prijetnem
vzdušju, pozdravljanje, majhen prigrizek, s katerim nam
je postregel »INEX« in bežno opazovanje pokrajine glo-
boko pod nami.

Formalnosti ob prihodu na kopenhagensko letališče
so bile brž opravljene. Pred izhodom iz letališča nas je
že čakal avtobus, ki nas je odpeljal na razstavišče.

Ob vstopu v razstavni
prostor se niti zavedali ni-
smo razsežnosti prostora na
katerem so Skandinavci
predstavili svoja več ali
manj uspešna remek dela
pohištvene industrije. Pred-
vsem me je prevzela ob-
delava. Slog mi je bil do-

dobra znan, tako imenova-
na masiva iz mehkega lesa.
Tudi površinska obde-
lava je bila zame doživet-
je. Robovi mehki zaoblje-
ni, otip kot mehak žamet.

Ob prehodu v druge pa-
viljone so se eksponati za-
čeli ponavljati. Opazil sem,

da prevladuje kosovno po-
hištvo. Raznih »regalov«
in dnevnih sob ter kom-
pletnih sugeriranih rešitev,
ki jih pri nas ponujajo pro-
izvajalci in trgovci, tukaj
nisem našel. Verjetno to iz-
vira iz drugačnega načina
kompletne opreme stano-
vanja, ki se razlikuje od
naše. Izredno me je nav-
dušila ponudba stolov. Sto-
tine različnih in način. Sko-
raj vse so zelo uspešne, za
vse okuse, za vse stile, in
na koncu koncev za vsa
mogoča in nemogoča seda-
la, ki jih nosimo po svetu.

Posebnost, ki kar neka-
ko ne sodi v okvir take raz-
stave, je bil marmor. Mar-
mor vključen v različne
dele pohištva, ali pa mar-
mor kar tako, kot okrasni
predmet. Pa ne samo ta
vrsta kamna, vse vrste —
tako z morskega dna, ki
je prav posebej lep, kot z
gora Finske in Švedske. Pa
tudi obilje keramike, ki je
lepo vključena med ekso-
tične vrste lesa.

Ura se je bližala dogo-
vorjenemu času za odhod v
pristanišče. Vkricali smo se
na hidrogliser, ki je odpe-
ljal vso družino proti
Malmöju na Švedskem,
kjer smo prenočili.

Prepričan sem, da je tak-
šen strokovni izlet vse-
stransko koristen, seveda
le, če udeleženci znajo to
kar so videli tudi praktič-
no porabiti na domačih
tleh. Mnogo je še nedode-
lanega v naši pohištveni
proizvodnji, veliko imamo
povsem svojega in tudi do-
brega, toda če se hočemo
vključiti v neizprosno kon-
kurenco, moramo od tujcev
prevzeti — ne njihov stil
— temveč njihovo natanč-
nost in smisel za poslov-
nost.

JURIJ TRČEK

● PO DVEH POTEH

Izlet na Čaven

Dvojno praznovanje primorskih planincev

Planinska sekcija DSSS in TO Stavbno mizar-
stvo sta 9. in 10. septembra letos organizirala izlet
na Čaven. To lepo primorsko goro, ki se dviga nad
Vipavsko dolino, smo zavzemali iz dveh smeri.

Starejši in kondicijsko nekoliko slabši udeleženci,
so vzeli pot pod noge v Predmeji, prijazni va-
sici, ki leži v Trnovskem gozdu na višini 900 m.
Mlajši udeleženci so se pripeljali z avtomobili do
Dobravlj, kjer je že čakala vodička Stanka, ki je
spremljala naše planince prvi lažji del poti.

Druga polovica je bila strmejša, daljša, težja in
večinoma neoznačena. Kljub omenjenim težavam,
se je skupina srečno, čeprav že v trdi temi, priti-
pala do koč.

Tudi naslednji dan se je celotna odprava spet
razdelila na mlajše in starejše. Mlajša skupina je
odšla na več kot tri ure oddaljeni in 1495 m visoki
Mali Goljak, večja pa na skoraj eno uro oddaljeni
Kucelj.

Nato smo se skupaj sešli na proslavi, s katero
so vipavski in ajdovski planinci proslavili visoki
jubilej svojih društev in priključitev Primorske
matični domovini.

S. M.

● RAZGOVOR Z ANTONOM CURKOM, KI ŽE DOLGA LETA SKRBI ZA VARSTVO PRI DELU

Nesreča ne počiva

Obrnili smo se na Antona CURKA, dolgoletnega varnostnika naše DO s prošnjo, da nam pove nekaj o naši službi varstva pri delu ob 15. jubileju.

Do 1966 leta namreč nimamo pregleda o rezultatih in delu službe za varstvo pri delu, ker teh podatkov ni nihče vodil. Tak pregled pa imamo od 1966 dalje. Takole je pripovedoval naš sogovornik:

Iz zatečenega stanja v 1966. letu lahko trdim, da ta služba ni bila zadovoljivo organizirana, pa tudi ni bila uspešna. To je razvidno tudi iz dejstva, da je bilo v 1965. letu 19,5 % nesreč pri delu, v enem letu intenzivnega dela pa se je stanje izboljšalo.

Statistika je pokazala, da se je število nesreč znižalo od 19,5 % na 11,5 % v 1966. letu, v 1965. letu je izšel novi zvezni zakon o varstvu pri delu, v 1966. pa republiški zakon o varstvu pri delu. Ta dva zakona sta postavila tudi pravno dokaj ostrejša zahteva po organiziranju varstva pri delu. Tako na primer: obvezno poučevanje vseh zaposlenih iz varstva pri delu, zahtevo po kvalitetnejših kadrih, ki smejo voditi službo varstva pri delu, zahtevo po strokovnih izpitih za varnostnike, ostrejša zahteva glede zdravstvenega in tehničnega varstva ter protipožarne preventivne.

Tako so bili uvedeni ostrejši zahtevi o rednih zdravniških pregledih delavcev, ki delajo na višini in zdravju škodljivih delih. Uvedeni so bili redni periodični pregledi delovnih priprav in naprav, meritve mikroklimatike, začela pa se je tudi ostrejša kontrola delovne inšpekcije.

Tako sem bil kot »novi varnostni tehnik«, kakor se je tedaj uradno imenoval varnostnik, postavljen pred dejstvo ravnati se po vseh predpisih iz varstva pri delu. Teh pa je bilo ogromno. Pridno sem študiral, delal zaznamke in načrte za izdelavo internih predpisov, kot so pravilnik o varstvu pri delu z vsemi prilogami, razna varnostna navodila, skripta za poučevanje itd. Lotil sem se predavanja po tedanjih obratih. Moram reči, da sem bil takrat zelo zagnan, da bi uredil službo, za katero sem odgovarjal. Ni bilo lahko. Najtežje pa je bilo lomiti staro miselnost ljudi, ki niso bili navajeni na predpise o varnem delu. Dobil sem vtis, da so stari mojstri s ponosom kazali znake svojega poklica »porezane prste«.

— **Kakšno lastnost mora imeti varnostnik, da zmore to delo?**

— Ni lahko biti varnostnik. Ni dovolj, če dobro poznaš predpise. Biti moraš uporen in dosleden. Poleg tega pa moraš biti tudi nekoliko diplomat. Ta služba je izredno izpostavljena. Kaj hitro se zameriš ali celo onemogočiš, saj si često primoran izvajati

celo določen pritisk na ljudi. To pa ni prijetna zadeva. Tudi pred sodiščem se ni lahko zagovarjati. Tam sem bil čest gost.

Dobil sem tudi tri dni zapora, čeprav bi moral poškodovanega delavca prijaviti, saj bi lahko dokazal, da se je ponesrečil, ker je bil pod vplivom alkohola.

— **Koliko stane vsaka nesreča DO oziroma zaposlenega delavca?**

— Vprašanje mi je všeč, ker ste omenili delavce. Da, vsako nesrečo plačajo vsi delavci DO. Pregled imamo za vsako leto tudi koliko nas v povprečju stane vsaka nesreča. V preteklem letu smo odšteli iz skupne vreče 24.910 din ali za vse nesreče skupaj din 1.893.180.

— **Kako ocenjujete današnje stanje iz varstva pri delu?**

Mislím, da se je stanje v teku zadnjih let varstva pri delu znatno izboljšalo. Od varnostnikov se sedaj zahteva še več strokovnega znanja. To službo sme voditi v podjetjih z delovnimi mesti s povečano nevarnostjo le varnostni inženir. Vsekakor pa imamo še vedno preveč nesreč v primerjavi z visoko razvitenimi deželami. Mislím, da leži vzrok za še vedno visoko število nesreč zaradi nekaterih realnih dejstev — vzrokov za takšno stanje je več: zastareli in dokaj iztrošeni strojni park, v nekaterih TOZD odgovorni za varstvo pri delu ne jemljejo dovolj resno varnostne predpise, zato tudi delavci ignorirajo varno delo, in končno pot prepričevanja delavcev, da tudi sami več mislijo na sebe, na varno delo, je dolga, saj v praksi — to vem iz sodnih obravnav — delavec nikoli ni kriv za nesrečo. Sodišča se držijo kriterija, da je ponesrečenec že dovolj prizadet s samo poškodbo. V kapitalističnih državah se ne upošteva toliko ta humana plat. Tudi sam sem se skozi vsa leta držal načela, da ima delavec že zaradi nesreče dovolj hude posledice. S tem pa sem morda tudi škodil doslednosti izvajanja predpisov iz varstva pri delu.

— **Kaj želite sporočiti delavcem kot varnostnik?**

Vsem želim, da bi varno delali, in da bi v svojem interesu bolj upoštevali predpise o varnem delu. Delajo naj v zavesti, da je največje bogastvo človeka — zdravje.

M. S.

STANE ŠAJN

Letos, 17. avgusta, je umrl dolgoletni član našega kolektiva Stane Šajn.

Nepričakovano ga je iztrgala kruta usoda iz naše sredine v njegovem 57 letu starosti.

V 17 letih dela v našem kolektivu smo ga poznali kot dobrega, nesebičnega, požrtvovalnega delavca in tovariša.

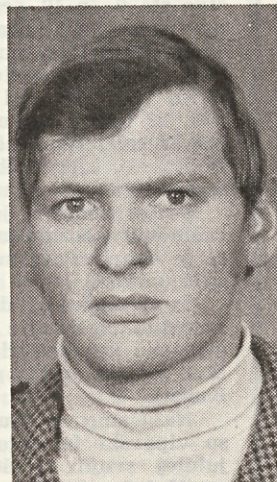
Odšel je za vedno, a v spominu še vedno živi med nami.

Stane Šajn

MIRKO KLANČAR

Mirka Klančarja ni več. Težko se je sprijazniti s to resničnostjo. Naj rečemo, da ga pogrešamo? To je preskromna beseda, s katero bi lahko izrazili vso praznino in bolečino, spominjajoč se Mirka pri vsakem nizahtevnejšem delu. Mirko se je z vsemi sodelavci nad vse dobro razumel. Ali ni to tisto, kar je neizbežno za uspešno delo? Če ga bomo tudi po tej strani ohranili v spominu, bi bil vreden posnemanja. Šele po njegovi smrti smo dojeli koliko delovnih bremen je prenašal. Morali smo nekajkrat z nadomestnimi volitvami voliti nove

Mirko Klančar

IN MEMORIAM

ljudi, da ga bodo v nestetih organizacijah in funkcijah zamenjali.

V nenehnem hitenju in tekmi s časom nemalokrat zmaga slednji in ugonobi človeka, ki se ga bomo s spoštovanjem nenehno spominjali.

LOJZE GRADIŠAR

V septembru smo pospremili na zadnjo pot še ne 27 let starega delavca TOZD Tesarstvo — Lojzeta GRADIŠARJA. Njegovo življenjsko pot je pretrgala zahrbtna bolezen, ki ga je prisilila, da je moral zapustiti delovno mesto in oditi v bolnico od koder se ni več vrnil.

V naši TOZD se je zaposlil 18 let star in po dobrem letu odšel na odsluženje vojaškega roka. Po vrnitvi je nadaljeval s službovanjem do leta 1971, ko ga je zamikalo, da poskusi srečo v tujini. Tam je bil le dobra 4 leta, narkar se je vrnil v svojo domovino, v svoj kraj. Ponovno se je zaposlil pri nas, bil z nami vse do kritičnega dne, ko je za vedno zapustil nas in med ostalimi sorodniki tudi ženo in dve leti staro hčerko.

Na zadnji poti ga je pospremilo mnogo članov kolektiva in se mu oddolžilo s kratkimi poslovnimi besedami in cvetjem.

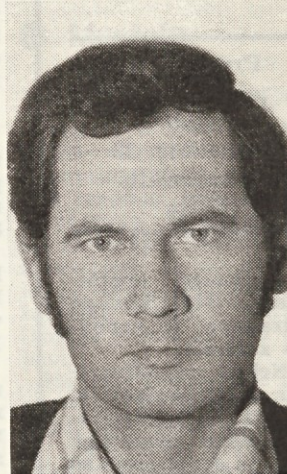
Ostal bo med nami svetel zgled dobrega delavca in tovariša.

ALOJZ GRM

V juliju nas je preseletila vest, da smo za vedno izgubili sodelavca in prijatelja.

Za sodelavce iz TOZD Stavbno mizarstvo, ki smo Alojza Grma dobro

poznali, je delovala vest o zahrbtni in neozdravljivi bolezni kot hladen tuš. Vedno zdrav in poln življenjske energije se je uspešno spoprijemal s problemi v službi in privatnem življenju. Skorajda ni kraja v Jugoslaviji, ki ga ni prepoštoval kot vodja montaže. Kot planer proizvodnje in materialov je svoje

Alojz Grm

področje dela razširil v delo konstruktorja, kar je bila njegova velika želja.

Rad se je udeleževal športnih prireditev. Navduševal se je nad gorami in jih obiskoval. Tudi letos aprila je sodeloval na smučarskem tekmovanju Hoje. Skratka, bil je povsod prisoten v slabem in dobrem.

Žal ga letos ni bilo med jubilarci, kjer bi lahko med nami praznoval svoje 15. delovno leto in le težko se bomo sprijaznili z mislijo, da ga ne bo več.

Sveča, ki so mu jo prižgali ob dnevu mrtvih, je že pogorela in plamen je ugasnil. V naših srcih pa ni ugasnil, kajti spomin nanj bo še vedno plamtel in živel.

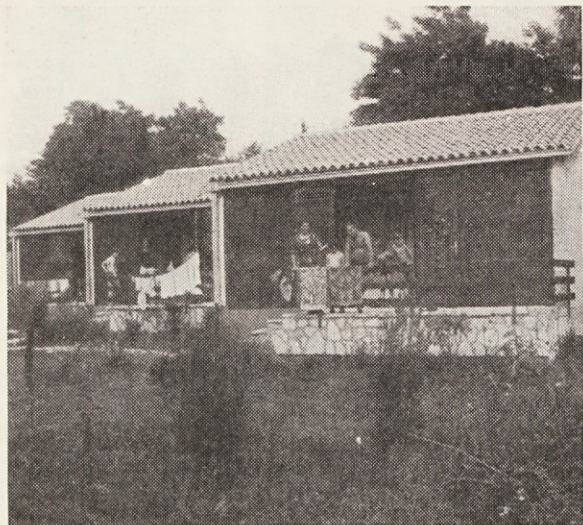
ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega moža Lojzeta bi se rada zahvalila za vse, kar mi je nudilo vaše podjetje in mnogi posamezniki v njem.

Iskrena hvala za vso materialno in duhovno pomoč, ki sem jo v najtežjih dneh resnično potrebovala. Nikoli ne bom pozabila, kako ste mojega moža bodrili, mu z vzpodbudnimi besedami ohranjali upanje na ozdravljenje in koliko ste mu pomagali, da je lažje prenašal izgubo naše ljubljene deklice. Mislím, da je takih zvestih kolegov malo in če bi Lojze še živel, bi bil lahko ponosen na to, da je delal v tako lepem kolektivu.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in mu namenili zadnje poslovnile besede. Tudi na nas, ki smo ostali, niste pozabili in za to sem vam še posebej hvaležna.

Se enkrat hvala za vse. Ana Grm

Mnogi se sprašujejo, ali bomo v naslednjem letu še kaj zgradili v Pelegrinu

● SPOMINI NA POLETJE V PELEGRINU

Vsaj še tri hišice

Šest dni počitnic ob morju je za marsikoga res premalo, zato je razumljiva želja mnogih, da bi zmogljivosti v našem počitniškem naselju še povečali

Precej odmaknjeni so že tisti topli, pa tudi muhasti in kisli poletni dnevi, ko smo na letovanju na morju obiskali našega sodelavca iz TO Žaga Škofljica Štefana Balažica.

V krogu svoje družine je preživljal dopust v hišici O-5 v Pelegrinu pri Umagu.

»Kako vam je na dopustu všeč in kakšne pripombe imate na letovanje v naših prikolicah?«, smo ga vprašali.

»V tem lepem kraju sem bil na dopustu že večkrat in sem bil še vedno zadovoljen, enako tudi moja družina. Celo letos se nimam nad čim pritoževati, čeprav ni bilo vreme najlepše in je starejšega fanta nekaj mučila prebava. Edino kar me moti, a moti me zelo, je čas 6 dni določen za eno izmenno. Tam pri novih

hišicah v nizu E je že skrajni čas, da vsaj do naslednje sezone zgradimo še tri ali več hišic; tako nam bo omogočen daljši, vsaj 10-dnevni dopust.«

- Poslovili smo sez
- zaupanjem, da se
- bo z gradnjo hišic,
- pa čeprav malo
- skromnejših, v na-
- slednjem letu na-
- daljevalo in se
- bo izpolnila želja
- mnogih Hojevcev,
- ne le našega pri-
- jetnega sogovorni-
- ka Štefana.

S. M.

Štefan Balažič z družino na počitnicah v Pelegrinu

Ekipa, ki nas je zastopala na zimski lesariadi leta 1978

NIKOLI NI PREPOZNO

Kaže, da se po dolgem času obeta prava zima. Pričeli smo že pripravljati zimsko premo, najbolj zagnani pa so tudi že preizkusili letošnji sneg.

Marsikdo od odraslih bo letos prvič stopil na smuč, pa čeprav so rosna leta že precej daleč. Najbrž je veliko tudi tistih, ki se že več let odločajo za ta »usodni« korak in ob tem razmišljajo, ali le niso morda prestari. Vsem tem in tistim, ki si niti pomisliti ne upajo na tovrstno uživanje bele opojnosti, zagotavljamo, da nikoli ni prepozno. Če že kaj na svetu, ta obetajoči izrek, velja prav gotovo za smučanje. Pri tem seveda razumemo pod smučanjem celo vrsto oblik, od hoje po ravnem, izletnega in turnega smučanja, »zasilnega« krmarjenja pa vse do elegantne-

ga obvladanja snežnih strmin. Vsak si lahko najde sebi primerno obliko. Seveda pa je ponavadi najbolj vabljivo varno in tekoče krmarjenje po zasneženem bregu ob vlečnici. V zadnjih letih so se oprema in metode poučevanja toliko spremenila, da je ta športna zvrst primerna tudi za starejše začetnike in je tudi krmarjenje ob vlečnici skoraj vsakomur dosegljivo.

Nenehno raste število tistih, ki so se v zrelejših letih pričeli ukvarjati s smučanjem. In vedno zno-va ugotavljajo, kaj vse so že zamudili, ker se niso že prej odločili za to prijetno in zdravo rekreacijo.

Predvsem vsem tistim, ki še vedno oklevajo, je namenjen ta sestavek.

FRANC OVEN

● OD 30. JUNIJA DO 1. JULIJA V LJUBLJANI

LETNA LESARIADA

Solidna uvrstitev naših tekmovalcev, še posebno pa nogometašev

V športnem parku Slovana na Kodeljevem je bila že 9. lesariada delavcev lesarstva Slovenije. Sodelovalo je 53 ekip v 7 športnih panogah. Naše podjetje je sodelovalo v štirih panogah, in sicer: kegljanje (moški), streljanje (moški), namizni tenis (moški) in mali nogomet.

Kegljaška ekipa je zasedla 25. mesto od 44 nastopajočih. Nastopala je v sestavi Zorčič 198 podrtih kegljev, Oven 191, Petančič 161, Tehovnik 219, Rupnik 206, Levstik 147.

Ekipa v streljanju (Plot 147 krogov, Majcen 137, Malovrh 125, Kucler 138, Setnikar 154), je dosegla skupno 701 krog in zasedla 24. mesto od 38 nastopajočih.

Ekipa v namiznem teni-

su (Kern, Logar, Majcen) je zasedla 11. mesto med 27 nastopajočimi. Rezultati: Meblo — Hoja 3:2, Lip Slovenske Konjice — Hoja 3:1 in Alples — Hoja 3:1.

Ekipa v malem nogometu (Adženovič, Cevar, Pavličević, Babnik, Lazič, Matoša, Radoča, Sever, Stevič) je zasedla odlično 4. mesto med 30 nastopajočimi. Ekipa zasluži vso pohvalo za veliko borbenost.

FRANC OVEN

JOGA OLAJŠA DELO

»Joga« je specifična mešanica indijske filozofije, pravila življenja in spretnosti telesnega vežbanja z versko filozofskim ciljem povezovanja z božanstvom. Po verovanju pristašev joga človek s koncentracijo volje in vajo razvije v sebi nadpovprečne moči.

V Evropi že dve desetletji joga nabira svoje pristaše, ki zavzeto vadijo, da bi dosegli elastičnosti in fizično kondicijo ob današnjem načinu življenja. V več evropskih mestih so že centri joga. Pristašev je vedno več, saj vsakodnevno življenje primora ljudi, da najdejo nove rešitve za ohranitev vitalnosti.

V naši državi nekatere delovne organizacije, ki imajo pretežni del zaposlenih za pisalno mizo, uvažajo 10-minutni odmor za razgibanje in 5-minutni odmor za joga vežbe. Po podatkih je ta čas najprimernejši ob 11. uri, ko nastopa že delna utrujenost in je treba telo razgibati. Med organizacije, ki uvažajo 15 minut razgibanja z joga spada tudi Hoja, saj se je v oddelku likvidature na DSSS vsakodnevna joga vežba že uveljavila in tudi uspešnost dela se je močno dvignila. Med proizvodnimi organizacijami je ena med vodilnimi tudi »Stol« Kamnik, saj so tam uvedli poleg malice dva manjša desetminutna odmora (ob 8. in 11. uri) za rekreativno vadbo ob glasbi.

Vse interesente joga obveščamo, da imajo brošuro »Joga za vsakogar« pri Državni založbi Slovenije.

FRANC OVEN

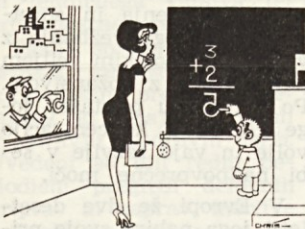
OHO! AHA!

Brez besed

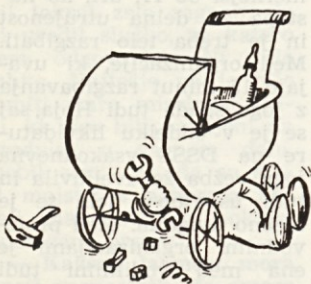
Brez besed

Brez besed

Brez besed

Brez besed

Seveda, za spomin pa še tale posnetek na vrhu Triglava

Skoraj petdeset članov kolektiva in njihovih svojcev se je prve dni septembra odpravilo na sindikalni izlet na Triglav. »Kaj bomo hodili v inozemstvo, ko je doma dovolj lepih krajev!« In celo vreme jim je prizaneslo, ko je videlo to vnemo. Prav nič ni motilo veselega razpoloženja v avtobusu kljub pestri starostni sestavi »odprave«, ko mo se vzpenjali proti Pokljuki. Vlak je po tistem računal, da ne bo med prvimi, ki bodo omagali.

V koči na Uskovnici smo se z okusno hrano dobro podprli. Zvonjenje miniaturnih kravjih zvoncev nas je spremljalo pri vzpenjanju proti Vodnikovi koči.

»Nekam težak nahrbtnik imam!« je ugotavljal Rudi. Prepozno so dekleta ugotovila, da je opazil njihovo muzanje. »A tako!« je mirno rekel, snel nahrbtnik in ga odprl.

»Saj bi nosil te skale, vendar se bojim, da mi razbijejo zalogo ognjene vode. To bi bila velika škoda.« Seveda smo tudi ostali več ali manj očitno preverjali vsebino svojih nahrbtnikov. Pa saj se je tudi izplačalo: lep kupček trdega materiala bi lahko zložili na vrh Triglava.

Kmalu se je začetna zagnanost polegla, hoja

● PA SO RES OD SILE

»POGRAJCI« NA TRIGLAVU

se je umirila in le smeh ter vesel pogovor je bilo slišati na vijugasti poti. Mlajši udeleženci so prevzeli prtljago starejših, člani gorske straže so na začetju kolone opravljali očiščevalno akcijo in obenem pazili, če bi kdo omagal. Osip pri Vodnikovi koči je bil zelo majhen. Kolona je zagrizla v strmino in kljub opozorilom vračajočih se planincev, da je kočica na Planiki zasedena, in prav tako na Kredarici, nadaljevala pot. Pa so res od sile, ti Pograjci! V hribovitih krajih doma in nabiti z energijo! Skoraj vsi smo se usmerili proti Kredarici.

In ko smo prišli — je bilo res vse zasedeno, boljše rečeno prenatrpano. »Drvarnica ni tako slaba!« je rekel Tone in zavil v drvarnico. Pa smo šli še ostali. Na dan so prišle zaloge hrane in pijače in res je bilo vzdušje kmalu tako, kot na dobri kmečki ohceti. Šale, petje, smeh — res ni nihče niti opa-

zil, da smo v drvarnici. Vendar je bila organizacija na višini: postopoma so se dekleta in starejši člani preselili v kočico, kjer je upravniku uspelo usmeriti ostale goste v sobe. Kmalu smo bili zbrani v tistem prostoru vsi.

Boris je zadovoljno razlagal, kako so »osvajali« klop za klopjo, mizo za mizo. »Jaz bi temu rekel prej — anekstija!« se smeje pripomnil dobrodušen planinec. Pa smo polegli — povsod. Na tla, na klopi, na mize. Ko je ugasnila luč, se je vzdušje le počasi umirilo. Ko je izgledalo, da bo kočica prevladala mir, se zasliši utrujen glas: »Ubogo dekle! Tažuljavo roko imaš!« In nato glasen cmok. »Daj, pusti moje stopalo na miru!« se zadere Rudi in mrmraje doda: »Res je ponoči vsaka krava črna!« In spet smeh. »Meni pa od nekod pihaja,« ugotavlja Ivko. »Pa ne od mene!« se reži France. »S hrptom sem

obrnjen proti Tonetu.« »Zato pa nisem jaz nič na boljšem!« mu vrne France.

In tako naprej, skoraj vso noč. Noč, ki je bila kratka, le Tone se je sredi noči naveličal in hotel na vsak način na Triglav. Se prej pa je moral poiskati denarnico. Na tehničnici sem jo pustil, da se stehta,« je razlagal po vrnitvi iz nočnega iskanja.

Res edinstvena noč!

In kljub temu nas je naslednji dan stalo na vrh Triglava kar 35. Ko smo krstili posameznike, ki so bili na vrhu prvič, sta Boris in Tine s posebnim užitekmo treščila »vodilnega« po zadnji plati. Vsaj malo zadoščanja za vse službene skrbi! Pa je ta »Vodilni« še skale nosil nazaj grede. »Za temelj nove hiše ni boljšega, kot je ta trdna skala!« je hitel zatrjevati Jeruč. In s prav hudomušnimi izrazi na obrazih so posamezniki pritiskali na fotoaparate, da bi posneli edinstveno sliko enakopravnosti — »vodilnega« s kozo.

Pot navzdol je bila res naporna in na avtobusu v Srednji vasi je bilo kar nekam preveč mirno.

»Obvezno kmalu spet v hribe!« smo se dogovarjali ob slovesu.

ALBIN METEŽ